

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра новітньої історії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
з науково-педагогічної та
навчальної роботи
Історичний
факультет
« 11 » 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
(знайомство з роботою класного керівника)
для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид практики

01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта
перший (бакалаврський) рівень
Середня освіта (Історія)
навчальна

вид дисципліни	обов'язкова
Форма навчання	денна
Навчальний рік	2020 /2021
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Викладач: Черевичний Геннадій Семенович, кандидат історичних наук,
доцент кафедри новітньої історії України

Пролонговано: на 2020/2021 н.р. 2020 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 2020/2023 н.р. 2020 р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Черевичний Геннадій Семенович, кандидат історичних наук, доцент кафедри
новітньої історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри новітньої історії України

_____ (Пижик А.М.)

Протокол № 10 від «24» 06 2020 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від «11» 09 2020 року № 7

Голова науково-методичної комісії
_____ (Терес Н.В.)

1. Мета практики – формування професійних компетентностей вчителя історії, створення цілісного уявлення про основні напрями та форми позакласної роботи з історії, оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці педагога, підготовка студентів до виконання обов'язків класного керівника.

2. Попередні вимоги до опанування педагогічної практики:

2.1. *Знати:* понятійно-категоріальний апарат, основні концепції та нормативно-правові документи, що регулюють роботу педагога в сучасній школі.

2.2. *Вміти:* реалізувати на практиці отримані теоретичні знання.

2.3. *Володіти:* прийомами й методами забезпечення реалізації освітнього процесу у закладі середньої освіти згідно нормативних документів.

3. Анотація практики:

У відповідності з навчальним планом у шостому семестрі студенти першого (бакалаврського) рівня впродовж 3-х тижнів проходять педагогічну практику, яка носить пропедевтичний характер. Педагогічна практика є невід'ємною частиною освітнього процесу і має надзвичайно важливе значення для підготовки майбутніх вчителів. Педагогічна практика (знайомство з роботою класного керівника) дозволяє студентам отримати перший досвід майбутньої професійної діяльності, усвідомити відповідальність і багатогранність роботи вчителя, використати здобуті теоретичні знання під час підготовки та проведення різнопланових виховних заходів, набути вміння й навички, необхідні для майбутньої самостійної роботи. Студенти, працюючи з учнівським колективом під керівництвом досвідчених педагогів, знайомляться з системою роботи вчителя-предметника та класного керівника.

4. Завдання (навчальні цілі): формування стійкого інтересу до обраної спеціальності і готовності майбутніх учителів історії до професійної педагогічної діяльності; закріплення, поглиблення та систематизація теоретичних знань із методики роботи педагога-історика та класного керівника; ознайомитися з системою виховної діяльності загальноосвітнього навчального закладу та з роботою класного керівника; формування організаційних умінь самостійного планування, підготовки та проведення виховних заходів з урахуванням інтересів та вікових особливостей учнів у закріпленому класі; опанування знань та вмінь необхідних для підготовки та проведення позакласної роботи з історії: тижнів історії, конференцій, диспутів, вечорів, екскурсій, робота з історичними сайтами, виконання функцій керівника гуртка чи факультативу тощо; виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, умінь, навичок та педагогічної майстерності. Під час проходження практики студент має засвоїти прийоми й методи вчительської майстерності, сформувати цілісне уявлення про різноманітні форми, методи й методики роботи класного керівника.

Опанування практикою спрямоване на досягнення студентами таких **компетентностей**:

ЗК.3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК.4. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК.8. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ФК.2. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології навчання.

ФК.4. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу.

ФК.10. Здатність до перенесення системи наукових історичних знань у площину навчального предмету Історії, здійснення структурування навчального матеріалу.

ФК.11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

5. Результати проходження практики:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати термінологічно-понятійний апарат методики викладання історії в школі	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 1 Захист звіту з практики	5%
1.2	Знати основні напрями позакласної роботи в сучасній школі пов'язані з історією	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 2 Захист звіту з практики	5%
1.3	Знати основні обов'язки класного керівника та різні форми позааудиторної роботи	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 3 Захист звіту з практики	5%
1.4	Знати методику підготовки проведення позааудиторного заняття	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 4 Захист звіту з практики	5%
2.1	Вміти організувати самостійну роботу учнів ЗЗСО з історії	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 1	10%
2.2	Вміти організувати та проводити індивідуальні та групові консультації з основних напрямів та форм позакласної роботи	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 2	10%
2.3	Вміти реалізувати на практиці основні обов'язки класного керівника ЗЗСО	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 3	10%
2.4	Вміти проводити позааудиторні заняття та заходи для учнів ЗЗСО з історії	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 4	10%
4.1	Самостійно спланувати, організувати і провести позакласний захід з історії	Практичне заняття	Індивідуальне завдання 5	20%
4.2	Підготовка звітної документації та захист звіту		Звітна документація	20%

6. Співвідношення результатів навчання під час практики із програмними результатами навчання

Результати навчання (ОК43)/ Програмні результати навчання	1.1	1.2.	1.3.	1.4.	2.1	2.2	2.3.	2.4.	4.1	4.2
6. Знати норми, критерії оцінювання знань, умінь учнів та отримання від них зворотного зв'язку.	+	+	+	+			+	+		
9. Вміти пояснити та провести аналіз суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства.					+	+	+	+	+	
12. Вміти планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять.					+	+	+	+	+	+
13. Уміти використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку учнів.					+	+	+	+	+	
17. Уміти застосовувати методичні підходи і сучасні технології навчання історії з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.					+	+	+	+	+	
20. Вміти забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів в освітньо-виховному процесі та позаурочній діяльності.					+	+	+	+	+	
23. Організовувати співпрацю учнів і вихованців та ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).					+	+	+	+	+	
25. Виявляти психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації, психологічні особливості становлення характеру учнів, розвитку їх здібностей з метою діагностики, прогнозування ефективності та корекції педагогічного процесу.					+	+	+	+	+	
28. Створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.									+	

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

1. Індивідуальне завдання 1: РН 1.1, 2.1 – 15 балів/9 балів*

2. Індивідуальне завдання 2: РН 1.2, 2.2 – 15 балів/9 балів*

3. Індивідуальне завдання 3: РН 1.3, 2.3 – 15 балів/9 балів*

4. Індивідуальне завдання 4: РН 1.4, 2.4 – 15 балів/9 балів*

5. Індивідуальне завдання 5: РН 4.1 – 20 балів/12 балів*

6. Підготовка звітної документації та захист звіту: 20 балів/12 балів*

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

7.2 Організація оцінювання:

Результати проходження практики оцінюються за 100-бальною шкалою.

Педагогічна практика включає виконання індивідуальних практичних завдань, підготовку звітної документації і захист звіту. Оцінка успішності студента здійснюється у двох формах: поточний контроль (виконання студентами індивідуальних завдань під час практики, оцінка звітної документації про проходження практики) і підсумковий контроль (оцінка захисту звіту).

За результатами проходження практики студентом-практикантом складається звітна документація про проходження практики. Керівником практики оцінюється якість, повнота та оформлення звітної документації.

Захист звіту відбувається перед комісією. Під час захисту звіту студент отримує 2 залікових питання, що стосуються безпосереднього змісту звіту і результатів проходження практики.

Відповідь на **запитання** оцінюється від 0 до 10 балів відповідно до наступних критеріїв:

- глибока, фактологічно наповнена відповідь – **9-10 балів**;
- розкриття питання з фактологічною аргументацією за результатами проходження практики – **6-8 балів**;
- неповне розкриття питання – **4-5 балів**;
- висвітлення окремого аспекту питання – **1-3 бали**;
- відсутність відповіді з питання – **0 балів**.

Виконання індивідуальних завдань під час педагогічної практики	Складання звітної документації та захист звіту
80 балів (максимум)	20 балів (максимум)
48 балів (мінімум)	12 балів (мінімум)

Умовою допуску до захисту звіту є отримання студентом під час поточного оцінювання практики **не менше ніж 40 балів** (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є підготовка звітної документації, передбаченою робочою програмою практики та написання звіту. Рекомендований мінімум для допуску до захисту звіту – **48 балів**.

У випадку відсутності студента з поважних причин, відпрацювання та проходження практики здійснюється за індивідуальним графіком.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Семестровий диференційований залік

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура практики

№ п/п	Зміст індивідуального завдання	Кількість годин
Частина 1. Виконання індивідуальних завдань під час педагогічної практики		
1	Ознайомлення з організацією самостійної роботи учнів ЗОНЗ з історії.	10
2	Проведення позакласної роботи в сучасній школі. Індивідуальні та групові консультації з основних напрямів та форм позакласної роботи з історії	15
3	Ознайомлення з роботою класного керівника в системі навчальних закладів середньої освіти. Виконання основних обов'язків класного керівника	15
4	Ознайомлення з методикою підготовки проведення позааудиторного заняття чи заходу з історії	15
5	Планування, організація і проведення позакласного заходу з історії	15
Частина 2. Складання звітної документації про проходження практики.		18
Частина 3. Захист звіту.		2
Всього		90

Загальний обсяг - 90 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Класний керівник у сучасній школі: метод. посіб. / В. М. Оржеховська, О. І. Пилипенко та ін. – К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996. – 156 с.
2. Люріна Т.І. Професійна підготовка майбутнього вчителя до класного керівництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ea.donntu.org:8080/jspui/handle/123456789/23731>
3. Методичка класного керівника. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://vseosvita.ua/library/metodicka-klasnogo-kerivnika-68384.html>
4. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
5. Омельченко Л.П. Настільна книга класного керівника / Л. П. Омельченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 288 с.
6. Про затвердження Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.09.2000 № 434. Дата оновлення 16.07.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00>
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Дата оновлення: 24.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 30.10.2020).
8. Позакласні заходи з історії / авт.-упоряд. Ф. Л. Левітас. - Х. : Видавнича група "Основа", 2004. – 155 с.
9. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. Дата оновлення 01.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
10. Рекомендації щодо планування роботи класного керівника навчального закладу системи загальноосвітньої середньої освіти, Міністерство освіти і науки України від 30.08.2002 року № 1/9-392 // Директор школи. – 2003. – № 3–4.

Додаткові:

1. Білошицька Т.Ю. Особливості роботи класного керівника в сучасних умовах // Вісник Житомирського державного університету. – Вип. 4 (70) Педагогічні науки, 2013. – С. 111–115; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2013_4_21
2. Бочелюк В.Й. Дозвілленавство. Навчальний посібник / Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 208 с.
3. Ваколюк А. Особливості змісту роботи класного керівника в навчальних закладах // Проблеми підготовки сучасного вчителя. - № 7, 2013. – С. 29–35; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2013_7_6
4. Горнійчук В. Патріотичне виховання в сучасній загальноосвітній школі України. Дидактичні матеріали // Історія в школі. – 2014. – № 8–9. – Серпень-вересень.
5. Готуємось до історичної олімпіади: у 2 ч. – К.: Вид. дім «Шкіл. Світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006. – Ч.1. / Упоряд. Л. Черкаська. – 128 с.
6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
7. Дубінський В.А. Методика викладання історії в школі: Навчально-методичний посібник для організації самостійної роботи студентів історичного факультету. Вид. 2-ге доповнене і виправлене. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. – 88 с.
8. Загребельна О. З досвіду організації роботи класного керівника сучасної школи / О. Загребельна // Гуманізація навчально-виховного процесу: [збірник наукових праць] / [за заг. ред. проф. В. І. Сипченка]. – Слов'янськ: СДПУ, 2011. – Вип. LV.4.III. – С. 221–226.
9. Класному керівнику: створення й розвиток колективу класу / [уклад. А. Г. Дербеньова, А. В. Кунцевська]. – Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 191 с.
10. Корсун І.В. Соціалізація старшокласників у сфері вільного часу / Корсун І.В. – Луганськ, 1996. – 201 с.
11. Мала М. Історичні турніри як одна із форм позакласної роботи // Історія в школах України. – 2004. – № 5. – С.43–44.

12. Підласий І.П. Продуктивний педагог: [настільна книга вчителя (1–7 розділи)] / І. П. Підласий. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 360 с.
13. Позашкільна освіта: міжнародний досвід і кращі практики громадянського виховання дітей і молоді / Олександра Єгорова, Олена Биковська; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, каф. позашк. освіти. – Суми: Університетська книга, 2017. – 175 с.
14. Рибальченко І.М. Вас призначено класним керівником / І. М. Рибальченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 192 с.
15. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навчальний посібник. – К., 2004.
16. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня / С. О. Сисоєва. – К.: Віпол, 1996. – 406 с.
17. Цибулько Г.Я., Бутиріна М.В. Значення гурткової роботи у вихованні старшокласників // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Сер. : Педагогічні науки. – 2012. – Вип. 20. – С. 204–207. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2012_20_50
18. Цимбалюк І.М. Підвищення професійної кваліфікації: Психологія педагогічної праці: Навчально-методичний посібник. – К., 2004.
19. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: Навчально-методичний посібник / Г. Г. Яковенко. – Харків: Видавництво ХРФДУ, 2017. – 324 с.
20. Янкович І.І. Класне керівництво в загальноосвітніх навчальних закладах України і Польщі // Наукові записки. Серія: педагогіка. – 2013. - № 2. – С. 179–183; [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2013_2_33

10. Додаткові ресурси:

- www.mon.gov.ua – Міністерство освіти і науки України
- www.nsku.org.ua – Національна спілка краєзнавців України
- www.man.gov.ua – Національний центр «Мала академія наук України» (МАН)
- www.imzo.gov.ua – Інститут модернізації змісту освіти
- www.patriotua.org – Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді
- www.udcpo.com.ua – Український державний центр позашкільної освіти (УДЦПО)
- www.pou.org.ua – Міжнародна асоціація позашкільної освіти
- <http://novitukr.history.knu.ua/> - Кафедра новітньої історії України